

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
Освітня програма	17372 Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17372
Назва ОП	Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Яроменко Оксана Володимирівна, Горожанкіна Дарина Юріївна, Колісник Ярина Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	<i>не застосовується</i>
Дати візиту до ЗВО	14.05.2020 р. – 16.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/03/vidom_samoocin_geograf.pdf

Програма візиту експертної групи https://www.cuspu.edu.ua/images/akreditatsiya/2020/05/prog_akredit_geografy_11-05-20.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» є актуальною у контексті врахування сучасних вимог ринку праці та інтересів стейкхолдерів. ЦДПУ є єдиним закладом вищої освіти в межах Кіровоградської області, який здійснює професійну підготовку фахівців за даною ОПП. Зустрічі із стейкхолдерами підтверджують потребу у фахівцях – випускниках даної ОПП. Радимо ЗВО продовжити розвиток програми з формуванням унікальних пропозицій та особливостей, що дозволить краще розвиватися на ринку. Варто також врахувати досвід аналогічних програм підготовки бакалавра у закордонних ЗВО та продумати стратегію промоції ОПП і рекрутингу. ОПП передбачає набуття здобувачами ВО соціальних і практичних навичок. Доцільно ввести в ОПП пропедевтичні навчальні практики з психології, педагогіки і фаху, а також включити ВК, що розширять можливості здобувачів ВО бути соціальні навички. Студенти беруть участь у польових дослідженнях під час практик, географічних експедиціях, роботі наукових студентських гуртків. Організація процедури вибору дисциплін фактично унеможливує повноцінне формування здобувачами ВО індивідуальної освітньої траєкторії. Суттєві розбіжності між ОПП, НП і силабусами/робочими програмами не дозволяють зробити висновок про досягнення заявлених цілей та ПРН. Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Рекомендовано посилити залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять. Радимо активізувати академічну мобільність викладачів для підвищення їхнього професійного рівня. У ЦДПУ наявна практика інформування студентів про дотримання академічної доброчесності. З метою сприяння професійному розвитку в ЗВО створено систему заохочення науково-педагогічних працівників як матеріального, так і нематеріального характеру. Рекомендовано послідовно дотримуватись розроблених у нормативних документах ЦДПУ процедур забезпечення внутрішньої системи якості освіти, проводити системний моніторинг освітньої діяльності та аналіз його результатів, регулярний перегляд ОПП і забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки. Для забезпечення прав студентів на отримання якісної освіти та врахування їхніх пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу варто проводити соціологічні опитування здобувачів ВО.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Чітко сформульовані цілі ОПП узгоджуються з стратегічною метою діяльності та місією ЦДПУ, відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. 2. Обсяг ОПП та вибіркового ОК відповідає вимогам чинного законодавства. ОПП передбачає набуття здобувачами ВО соціальних і практичних навичок. 3. Правила прийому на навчання до ЦДПУ відповідають діючому законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими. Учасникам Всеукраїнських олімпіад ЦДПУ, які вступають на ОПП, можуть нараховуватися додаткові бали до оцінки сертифіката ЗНО з одного предмета при розрахунку конкурсного бала в ЦДПУ. Визначено чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти. 4. Форми та методи навчання на ОПП, зазначені у відомостях про самооцінювання ОП, сприяють досягненню заявлених у ній цілей та ПРН. Студенти беруть участь у польових дослідженнях під час практик, географічних експедиціях, роботі наукових студентських гуртків. 5. В цілому, форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачами ВО результатів навчання. Викладачі знайомлять здобувачів ВО із орієнтовними термінами їхнього проведення, критеріями оцінювання. Здобувачі ВО та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. У ЦДПУ наявна практика інформування студентів про дотримання академічної доброчесності. 6. Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів ЦДПУ є прозорими та публічними. У ЦДПУ професійному розвитку викладачів сприяють систематичне підвищення кваліфікації, складання рейтингів, участь в конкурсах, програми академічної мобільності. З метою сприяння професійному розвитку в ЗВО створено систему заохочення науково-педагогічних працівників як матеріального, так і нематеріального характеру. 7. Фінансові та матеріально-технічні і навчально-методичні ресурси ОПП забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН. У ЦДПУ здобувачі ВО та НПП ОПП мають вільний та безоплатний доступ до матеріально-технічного забезпечення, ресурсів бібліотеки, електронної бібліотеки, Інтернету, інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. 8. Здобувачі ВО, НПП, адміністрація позитивно сприймають політику та процедури забезпечення якості освіти. 9. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу розроблені з урахуванням вимог чинного законодавства і є у відкритому доступі на сайті ЗВО. На офіційній веб-сторінці ЦДПУ оприлюднено достатньо повний перелік документів, що регламентують діяльність ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Радимо продовжити розвиток ОПП з формуванням унікальних пропозицій та особливостей. Залучення стейкхолдерів до розробки ОПП є несистематичним. Надати коректну інформацію щодо формулювання назви кваліфікації та місць працевлаштування випускників ОПП. Варто врахувати досвід аналогічних програм закордонних ЗВО. Суттєві розбіжності між ОПП, НП і силабусами/робочими програмами не дозволяють зробити висновок про досягнення заявлених цілей та ПРН. Організація процедури вибору ОК фактично унеможливує повноцінне формування студентами індивідуальної освітньої траєкторії. Доцільно ввести в ОПП пропедевтичні

навчальні практики, перелік ВК, який розширить можливості здобувачів ВО набути соціальні навички. ЗВО недостатньо вживає заходів, щоб реалістично оцінити необхідний здобувачеві ВО обсяг самостійної роботи. Рекомендуємо оновити інформацію для абітурієнтів на сайті ЦДПУ, продумати стратегію промоції ОПП та рекрутингу. Варто відпрацювати процедуру визнання результатів навчання неформальної освіти. Радимо розмістити на сайті повну інформацію про вибіркові дисципліни, вказати критерії оцінювання контрольних заходів, оновити робочі програми навчальних дисциплін і практик. Варто активніше залучати здобувачів ВО за даною ОПП до апробації результатів наукових досліджень. Рекомендовано запрошувати читати лекції викладачів закордонних університетів та активізувати залучення викладачів і студентів до участі в міжнародних проектах. Рекомендуємо розробити чіткі та зрозумілі критерії оцінювання контрольних заходів, відсутніх у робочих програмах/силабусах ОК ОПП. Радимо розробити механізм врегулювання конфлікту інтересів стосовно поточного оцінювання та підсумкового контролю (залік/диференційований залік). Рекомендовано посилити залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять. Радимо активізувати академічну мобільність викладачів для підвищення їхнього професійного рівня. Слід звернути увагу на реалізації комплексу заходів щодо забезпечення потреб здобувачів з особливими освітніми потребами, запровадити чітку та зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій. Потребує оновлення наявне матеріально-технічне забезпечення ОПП. Варто забезпечити ширший доступ здобувачів ВО до Інтернету через мережу Wi-Fi. Рекомендовано послідовно дотримуватись розроблених у нормативних документах ЦДПУ процедур забезпечення внутрішньої системи якості освіти, проводити системний моніторинг освітньої діяльності та аналіз його результатів, регулярний перегляд ОПП і забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки. Для забезпечення прав студентів на отримання якісної освіти та врахування їхніх пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу варто проводити соціологічні опитування здобувачів ВО. На сайті ЦДПУ відсутні проект ОПП та оприлюднення пропозицій стейкхолдерів після завершення обговорення ОПП та її перегляду. Варто забезпечити цілодобову роботу сайту ЗВО та вчасне оновлення необхідною інформацією.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» має чітко сформульовані цілі. Особливістю ОПП є «міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців, знання і володіння сучасними геоінформаційними технологіями для вирішення експериментальних і практичних завдань». ОПП не має чітко сформульованої унікальності, тому радимо ЗВО продовжити розвиток програми з формуванням унікальних пропозицій та особливостей, що дозволить краще розвиватися на ринку. Цілі ОПП узгоджуються з стратегічною метою діяльності та місією ЦДПУ (зазначеними у «Концепції розвитку на 2018-2022 роки» (затверджено Вченою радою ЦДПУ (протокол № 5 від 26 грудня 2017 року) (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Konsep_cuspu2017.pdf) та цілями освітньої діяльності у «Статуті Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка» (нова редакція) (затверджено конференцією трудового колективу ЦДПУ (протокол від 2 лютого 2017 року) (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Statut_cuspu_2017.pdf)).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» (згідно із відомостями про самооцінювання ОП) вперше була введена в дію у 2016 р., а з листа пояснення проректора з науково-педагогічної роботи - у 2017 р. З метою врахування інтересів та пропозицій стейкхолдерів до складу робочої групи розробників ОПП у 2019 р. були залучені роботодавці та здобувачі вищої освіти: Знахаренко О.М., представник роботодавців, заступник голови ГО «Кіровоградська обласна організація роботодавців туристичних агентств, готелів та санаторно-курортних закладів», директор туристичного агентства «Райдо тур»; Павленко С.О., представник роботодавців, директор загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області, вчитель географії; Жердієва І.Ю., представник органів студентського самоврядування, староста академічної групи ГК17Б природничо-географічного факультету ЦДПУ ім. В. Винниченка. Внесення пропозицій щодо вдосконалення ОПП відбувалося на засіданні кафедри географії та геоєкології (протокол №8 від 26.02.2019). Знахаренко О.М. вніс пропозицію посилити методичні аспекти у дисциплінах краєзнавчо-туристичного блоку, Жердієва І.Ю. – посилити практичну складову в процесі підготовки студентів за ОПП та ввести дисципліни спортивно-туристичного циклу. Павленко

С.О. запропонувала ввести в ОП пропедевтичну практику з психології, педагогіки та фаху, яка буде націлена на підготовку студентів до повноцінної виробничої практики, вивчення шкільного колективу та спостереження за роботою вчителя (що було нею ще раз підтверджено і на зустрічі ЕГ з роботодавцями, про важливість такої практики зазначила і Хлань Л.М. (завідувач науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»). Пропедевтичні практики з педагогіки, психології, фаху наявні лише в навчальному плані заочної форми навчання, затвердженому 27.05.2019 р., проте відсутні в ОПП, затвердженій 29.08.2019 р., немає ні програм, ні методичних матеріалів, ні звіту проходження цих практик здобувачами ВО. У відомостях про самооцінювання ОП наведено інформацію про залучення до обговорення цілей і ПРН, уточнення фахових компетентностей інших стейкгольдерів, на підтвердження цього надано їхні рецензії, на одній з яких є дата 26.02.20 р., відсутність дати на інших рецензіях або підтверджуючих документів не дає можливості зрозуміти на якому етапі (внесення змін у 2019 р., чи проєкт 2020 р.) відбувалось це обговорення ОПП. Введення вибіркової компоненти ОП як врахування інтересів здобувачів ВО під час формування сукупності професійних компетентностей (як зазначено у відомостях про самооцінювання ОП) ЕГ не може проаналізувати, оскільки не надано підтверджуючих документів і не згадувалось здобувачами ВО про таку пропозицію на зустрічі з ЕГ.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОПП та ПРН відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. У відомостях про самооцінювання ОП повідомлено про проведення короткого аналізу стану ринку праці в Кіровоградській області, рівня зайнятості та безробіття населення, про те, що ЦДПУ є єдиним закладом вищої освіти в межах Кіровоградської області, який здійснює професійну підготовку фахівців за даною ОПП. Випускники надають освітні послуги також на території сусідніх Миколаївської, Черкаської та інших областей України, де відсутня підготовка кадрів за відповідною ОПП. Стейкголдери на зустрічі підтвердили потребу у фахівцях – випускниках даної ОПП. Щоправда, незрозумілим є наявність дошкільних навчальних закладів у переліку можливих місць працевлаштування випускників ОПП (інформація наведена у відомостях про самооцінювання ОП і її підтвердив гарант ОПП на зустрічі з ЕГ). В самій ОПП такого місця працевлаштування не вказано. Згідно відомостей про самооцінювання ОП тенденції розвитку спеціальності та можливості розширення діапазону працевлаштування випускників за даною ОП систематично розглядаються на засіданнях кафедри географії та геоєкології, вченої ради природничо-географічного факультету, проте протоколів таких засідань не надано. При формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОПП було враховано досвід аналогічних вітчизняних програм підготовки бакалавра у ЗВО, перелік яких вказано у відомостях про самооцінювання ОП. Щоправда, як зазначено гарантом ОПП на зустрічі порівняння з аналогічними програмами підготовки бакалавра у закордонних ЗВО не проводилось, тому висновок у відомостях про самооцінювання ОП про конкурентоздатність програми порівняно з іноземними аналогами є не обґрунтованим.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

У зв'язку з відсутністю затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, при визначенні ПРН розробниками ОПП враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій для сьомого кваліфікаційного рівня. У відомостях про самооцінювання ОП також зазначено, що ОПП розроблена на основі методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол №3 від 29.03.2016 р.), Листа Міністерства освіти і науки України №1/9-239 від 28.04.2017 р., проєкту Стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та Закону України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014 р., а також при визначенні загальних компетентностей та результатів навчання, використовувався доробок, одержаний при виконанні проєкту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)» («Гармонізація освітніх структур в Європі»). Проте який саме доробок був врахований ЕГ не встановила за відсутності підтверджуючих документів. Варто коректно сформулювати назву кваліфікації, яку присвоюють за ОПП, зокрема «бакалавр освіти».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Чітко сформульовані цілі ОПП узгоджуються з стратегічною метою діяльності та місією ЦДПУ, відповідають тенденціям розвитку спеціальності та ринку праці. У ЗВО існує практика залучення заінтересованих сторін до обговорення ОПП. ЦДПУ є єдиним закладом вищої освіти в межах Кіровоградської області, який здійснює

професійну підготовку фахівців за даною ОПП. Зустрічі із стейкголдерами підтверджують потребу у фахівцях – випускниках даної ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ОПП не має чітко сформульованої унікальності, тому радимо ЗВО продовжити розвиток програми з формуванням унікальних пропозицій та особливостей, що дозволить краще розвиватися на ринку. Залучення стейкголдерів до розробки ОПП є несистематичним. Слід звернути увагу на ґрунтовніше залучення роботодавців та здобувачів вищої освіти до формування та оновлення змісту ОПП і окремих її компонентів та врахування їхніх пропозицій. Надати коректну інформацію щодо формулювання назви кваліфікації та місць працевлаштування випускників ОПП. Варто також врахувати досвід аналогічних програм підготовки бакалавра у закордонних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має значну відповідність за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.4, з недоліками проведення освітньої діяльності за підкритерієм 1.2.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальна кількість кредитів ОП становить 240 кредитів (ECTS), що відповідає вимогам до освітньо-наукових програм першого (бакалаврського) освітнього наукового рівня вищої освіти. Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей складає 174 кредити (ECTS). Дисципліни вільного вибору здобувача ВО складають 66 кредитів (це становить 27,5% від загального обсягу ОПП), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». У відомості про самооцінювання ОП наявна, очевидно, технічна помилка: вказано обсяг освітніх компонентів, визначених стандартом (174), однак стандарт відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

В ОПП 2016, 2019 рр. і НП для заочної форми навчання (27.05.2019 р.) (для денної форми не представлено) виявлено невідповідність шифрування ОК та семестрів, в яких вони читаються: ОК «Основи наукових досліджень» в ОПП як ОК 27 в 5 семестрі, в НП як ОК12 в 6 семестрі, ОК «Основи інформатики та ІКТ» в ОПП як ОК 11, в НП як ОК12, ОК «Загальне землезнавство» в ОПП як ОК 12 в 1 семестрі, в НП як ОК13 в 2 і 4 семестрах, ОК «Картографія з основами топографії» в ОПП як ОК 13 в 2 семестрі, в НП як ОК14 в 2 і 3 семестрах, ОК «Геологія» в ОПП як ОК 14 в 2 семестрі, в НП як ОК15 в 3 семестрі і т.д. Тому, в звіті, в подальшому подано шифрування ОК за ОПП. Виявлено невідповідність кількості ОК в ОПП і НП. Так, в НП серед переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки є ОК (без номера) «Інформаційно-комунікаційні технології», якого немає ні в ОПП 2016р, ні 2019 р., ні проєкті 2020 р., також кількість запропонованих вибіркових краєзнавчо-туристичних дисциплін в ОПП є по 10 в кожному блоці, в НП - вже по 8. Відмінності виявлені в кількості та формулюванні компетентностей та програмних результатів навчання в ОПП та значній частині робочих програм / силабусів ОК, доступних ЕГ для аналізу (зокрема, згідно силабусів: ОК 9 не забезпечує формування ЗК4, ЗК9, ФК3, ФК4, ФК6, ФК7 (проте вказано ще ЗК11), ПРН 2, 3, 25, 29; ОК 21 – не вказано які ЗК і ФК формує дисципліна, проте в силабусі цього ОК вказано ще ПРН 17, 18, 30; ОК 22 – не вказано які ЗК і ФК формує дисципліна, не забезпечує формування ПРН 21, проте в силабусі ще вказані ПРН 18 і ПРН 30 і т.д.). На думку експертної групи, варто переглянути можливість забезпечення вказаної у матриці кількості ПРН (9-20) у межах вивчення однієї навчальної дисципліни. Враховуючи вище зазначене, а також відсутність доступних для роботи ЕГ (не розміщені на сайті і не надані) робочих програм/силабусів більшості вибіркових компонентів (крім ВК 5, ВК 7, ВК 32) ЕГ не може зробити висновку чи в сукупності освітні компоненти, включені до ОПП дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Виявлені невідповідності між кількістю кредитів ЄКТС зазначених ОПП (2019 р.), НП (2019 р., заочна форма) та силабусах

дисциплін. Кількість кредитів ЄКТС ОК6: 6 (в ОПП 2016-19 рр.), 4,5 (у НП 2019 р.); ОК7: 8 (ОПП), 6,5 (НП); ОК9: 8 (ОПП), 3 (НП), 9 (в силабусі для денної форми навчання) і 8 (в силабусі для заочної форми навчання); ОК11: 3 (ОПП), 8 (НП); ОК 12: 7,5 (ОПП, НП), 5 (в силабусі); ОК 14: 7,5 (ОПП), 3 (НП), 3 (в силабусі); ОК 16: 5 (ОПП), 4 (НП); ОК 17: 3 (ОПП), 4 (НП); ОК 20: 5 (ОПП), 4 (НП та в силабусі); ОК 21: 5 (ОПП), 14 (НП); ОК 22: 9,5 (ОПП), 12 (НП), 3 (в силабусі); ОК 24: 8,5 (ОПП), 4 (НП), 5 (в силабусі); ОК 23: 8,5 (ОПП), 10 (НП), 8 (в силабусі); ОК 25: 3 (ОПП), 8 (НП); ОК 26: 8 (ОПП), 3,5 (НП), 7 (у силабусі). Така ж невідповідність у кількості кредитів ЄКТС спостерігається і щодо деяких ВК: до прикладу, ВК 2: 3,5 кредити ЄКТС (ОПП), 4 (НП); ВК 16: 3,5 (ОПП), 4 (НП); ВК 43: 4 (ОПП), 5 (НП) та ін.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Відповідно до заявленої предметної спеціальності «Середня освіта (Географія)» ОПП має на меті підготовку фахівців-географів у галузі середньої освіти. Цим зумовлений акцент на формування необхідних компетентностей шляхом закріплення теоретичних знань в польових умовах під час навчальних практик, в процесі виробничої педагогічної практики у школі, проведення власних наукових досліджень під час виконання курсових робіт. В цьому аспекті рекомендуємо розглянути яким все-таки є доцільний обсяг кредитів таких ОК як «Психологія», «Педагогіка», «Методика навчання географії», оскільки він відрізняється в ОПП 2016, 2019 рр., НП 2019 р. і «Положенні про організацію освітнього процесу в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf). Крім того, оскільки ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» готує фахівців не лише для здійснення педагогічної діяльності, формування компетентностей з краєзнавчо-туристичної роботи мало б бути забезпечене і обов'язковими компонентами ОПП.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Частка вибіркових дисциплін складає 66 кредитів (27,5%) від загального обсягу даної ОПП. Студентам може бути відмовлено у реалізації вибору дисципліни і запропоновано зробити новий, якщо кількість студентів, які зробили вибір, є меншою за встановлені в ЦДПУ норми 25 (30) осіб (обмеження, не поширюються, коли певний спеціалізований блок дисциплін обрали всі студенти, які навчаються на відповідній ОП). Як зазначили здобувачі ВО на зустрічі з ЕГ, вони стараються дійти в обговореннях між собою до спільного рішення. В протилежному випадку звертаються до куратора. Надалі цим питанням займаються деканат природничо-географічного факультету, навчальний відділ та інші підрозділи університету. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що за результатами опрацювання заяв, студентам, вибір яких не може бути задоволений, повідомляється про відмову і пропонується зробити вибір зі скоригованого переліку. Невідповідність кількості студентів на курсі, які навчаються на даній ОПП з нормами, встановленими в ЦДПУ, та зазначена студентами процедура фактично унеможлиблює повноцінне формування здобувачами ВО індивідуальної освітньої траєкторії. Згідно «Положення про освітні програми в ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj OPP_cuspu.pdf) вхідною інформацією для формування переліку ВК є результати анкетування студентів, проте останнє не проводиться. Індивідуальні навчальні плани здобувачів ВО не надані ЕГ. Відповідно до «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» студентам пропонується вибір дисциплін із чотирьох блоків: фахові ОК (20 кредитів), фахові ОК іншої ОП (10 кредитів; соціогуманітарні ОК (10 кредитів); ОК з урахуванням власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності (20 кредитів). Згідно ОПП, студенти обирають 1 навчальну дисципліну (2 кредити ЄКТС) з переліку дисциплін загальної (соціально-гуманітарної) підготовки (Релігієзнавство / Етика / Естетика / Соціологія / Політологія), а також один блок ВК із трьох блоків географічних дисциплін та один блок із трьох блоків краєзнавчо-туристичних дисциплін (загалом 64 кредити ЄКТС). Проте, кількість запропонованих вибіркових краєзнавчо-туристичних дисциплін є меншою в кожному блоці для вибору в НП, порівняно із зазначеною в ОПП: в ОПП (10 ОК) та НП (8 ОК). Експертна група ознайомилась із наданими заявами здобувачів ВО щодо вибору блоків ВК (2018 р.). Згідно «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» <https://www.cuspu.edu.ua/ua/normativni-dokumenty> на сайті ЦДПУ розміщується інформація про обсяги, види навчальної роботи, форми контролю ВК, викладачів, мінімальну кількість осіб, що можуть вивчати кожен із вибіркових дисциплін. Проте на сайті ЗВО відсутня будь-яка інформація про ВК 25, 30, 40, 46, 47, 50, а решта анотацій включає лише мету, завдання і назви розділів ВК.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» передбачена практична підготовка здобувачів вищої освіти в циклі професійної підготовки, а саме 4 навчальні (комплексні географічні, фізико-географічна, суспільно-географічна) практики та виробничі педагогічні практики в школі. Найявні робочі програми практик, навчально – методичний посібник «Виробничі практики студентів у закладах загальної середньої освіти» (2020 р.).

Рекомендуємо переглянути і оновити програми практик за 2016-18 рр. Варто також розмістити програму виробничої (педагогічної) практики у школі на сайті, як це зроблено для інших практик. У бесіді зі здобувачами ВО зазначається про високий рівень проведення навчально-польових практик, але недостатнє їхнє матеріально-технічне забезпечення (зокрема, дороге туристичне спорядження, яке часто доводиться купувати самостійно). Надані угоди про співпрацю між ЦДПУ та ТНПУ (2013 р), про проведення навчально-польових практик між даним ЦДПУ та НПП «Бузький Гард» (2018-2023 рр.); договір про співробітництво між ЗВО та природним заповідником «Сланецький Степ» (2016-2020 рр.). Про організацію і проведення педагогічних практик згадується у плані спільної роботи кафедри географії та геології ЦДПУ з базовими школами м. Кропивницький серед інших пунктів. Рекомендуємо упорядкувати облік та роботу з документами і угодами з базами практик. «Положенням про організацію практичної підготовки в ЦДПУ ім. В.Винниченка» (30.08. 2018 р.) (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_praktik_241019.pdf) для педагогічних спеціальностей передбачено проведення трьох пропедевтичних навчальних практик з психології, педагогіки і фаху, про необхідність яких зазначено на зустрічах і здобувачами ВО, і роботодавцями. Проте в ОПП серед переліку ОК немає таких практик. В навчальному плані заочної форми навчання, затвердженому 27.05.2019 р., є пропедевтичні практики з педагогіки, психології, фаху, але немає ні програм, ні методичних матеріалів, ні звіту проходження цих практик здобувачами ВО.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відомостях про самооцінювання ОПП зазначено, що формування соціальних навичок (soft skills) забезпечується упродовж періоду навчання під час аудиторних занять, самостійної роботи, виховних заходів, участі у конференціях, змаганнях, конкурсах, святкуванні пам'ятних дат, в роботі органів студентського самоврядування, а також під час проходження навчальних польових та педагогічної практик. ОП містить низку ОК, які сприяють набуттю соціальних навичок (soft skills), зокрема: «Філософія», «Основи наукових досліджень», «Геоінформаційні технології в географії», «Вікова фізіологія та валеологія», «Основи інформатики та ІКТ», «Психологія», «Методика організації виховної роботи», курсові роботи. Специфіка предметної області ОП характеризується появою нових викликів щодо soft skills, що вимагає впровадження новітніх освітніх компонентів Перелік обов'язкових дисциплін соціально-гуманітарної підготовки та їх обсяги, зазначені в ОПП 2019р. і «Положенні про організацію освітнього процесу в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf) не співпадають. Зокрема, в ОПП відсутній ОК «Інформаційно-комунікаційні технології», не відповідає кількість кредитів ОК «Українська мова за професійним спрямуванням» (в ОПП – 5, в «Положенні...» - 4), ОК «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» (в ОПП – 3, в «Положенні...» - 4). Можливо розробники ОПП справді бачать доцільність такої кількості кредитів зазначених ОК, тоді можна було внести пропозиції до «Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка на 2019-2020 навчальний рік». Здобувачі ВО обирають тільки 1 навчальну дисципліну (2 кредити ЄКТС) з переліку дисциплін загальної (соціально-гуманітарної) підготовки (Релігієзнавство / Етика / Естетика / Соціологія / Політологія). Пропонований в «Положенні про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» перелік 15 дисциплін соціогуманітарних світоглядного спрямування та загальнотеоретичних наскрізного характеру розширює можливості здобувачів ВО набутти соціальні навички. Рекомендуємо врахувати це в ОПП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Назва кваліфікації, що присвоюється, потребує уточнення (зокрема, формулювання «бакалавр освіти»). В ОПП подано професійні назви робіт (за Класифікатором професій ДК 003:2010): вчителя закладу загальної середньої освіти, керівника краєзнавчо-туристичного гуртка, організатора позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми, організатора подорожей (екскурсій), екскурсовода, туризмознавця, екскурсознавця, груповода (супроводжуючого у подорожах), фахівця з розвитку сільського туризму. У відомостях самооцінювання про ОП зазначено, що за відсутності професійного стандарту, зміст ОП зорієнтований на набуття таких компетентностей: інтегральної, загальних (ЗК1-ЗК20) і фахових компетентностей спеціальності (вчителя географії): ФК1-ФК20, а також фахових компетентностей спеціалізації (керівника краєзнавчо-туристичного гуртка, організатора подорожей (екскурсій), туризмознавця, екскурсознавця, супроводжуючого у подорожах): ФКС1-ФКС8.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf) навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується індивідуальним навчальним планом і становить 55 % від загального обсягу навчального часу. Проте, згідно навчальних планів, у години самостійної роботи студентів

включені всі години, відведені на навчальні і виробничу (педагогічну) практики. Анкетування здобувачів ВО для співвіднесення їхнього фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів ОП не проводилося, не зважаючи на розроблене «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджено вченою радою університету, протокол № 2 від 30.09.2019 р) (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvithn_diyaln_2019.pdf).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма навчання за цією ОП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОПП відповідає вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня ВО; зміст ОПП відповідає предметній області заявленої спеціальності; вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачами ВО в обсязі, який відповідає вимогам чинного законодавства; ОПП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок і практичну підготовку здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Структура ОПП не є чіткою. Суттєві розбіжності між ОПП, НП і силабусами/робочими програмами (відмінність шифрування ОК та семестрів, в яких читаються ОК, невідповідність між кількістю кредитів ЄКТС навчальних дисциплін в різних документах, відсутність значної кількості ВК в НП порівняно з ОПП, відмінності в кількості та формулюванні компетентностей та програмних результатів навчання ОК в ОПП та програмах/силабусах ОК) не дозволяють зробити висновок про досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. В ОПП формування компетентностей з краєзнавчо-туристичної роботи мало б бути забезпечене і обов'язковими компонентами. Організація процедури вибору дисциплін фактично унеможлиблює повноцінне формування здобувачами ВО індивідуальної освітньої траєкторії. Рекомендуємо переглянути і оновити програми практик за 2016-18 рр., упорядкувати облік та роботу з документами і угодами з базами практик. Доцільно ввести в ОПП пропедевтичні навчальні практики з психології, педагогіки і фаху, про необхідність яких зазначено на зустрічах із здобувачами ВО та роботодавцями. Рекомендуємо врахувати в ОПП пропонування в «Положенні про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» перелік дисциплін для вибору, що розширить можливості здобувачів ВО набути соціальні навички. ЗВО недостатньо вживає заходів, щоб реалістично оцінити, який обсяг самостійної роботи, у середньому, необхідний здобувачеві ВО для належного опанування дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОПП має значну відповідність за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.7, з недоліками проведення освітньої діяльності за підкритеріями 2.2, 2.4, 2.6, 2.8.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка у 2020 році розміщені офіційному веб-сайті ЦДПУ (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/admission-rules-2018>),

є зрозумілими і не містять дискримінаційних положень. Детальніша інформація подана на сайті ЦДПУ в розділі Абітурієнту. Варто оновити графік проведення вступних випробувань та консультацій (остання інформація від 20.08.2019 р.).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому на навчання до Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка в 2020 році (https://www.cuspu.edu.ua/images/abiturientu-2020/pravyla_pryimomu_2020/prav_priyom_2020_07-05.pdf) до ЗВО приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту для здобуття ступеня бакалавра. Вступники приймаються на навчання на перший курс. Прийом вступників на навчання проводиться на конкурсній пропозиції, які самостійно формує ЗВО. Згідно додатку 1.2.1. Правил прийому учасникам Всеукраїнських олімпіад ЦДПУ, які вступають на ОПП (https://www.cuspu.edu.ua/images/abiturientu-2020/pravyla_pryimomu_2020/dodatok_1_2_1_n.pdf) можуть нараховуватися додаткові бали до оцінки сертифіката ЗНО з одного відповідного предмета при розрахунку конкурсного бала в ЦДПУ в обсязі від 1 до 20 балів, оскільки 014.07 Середня освіта (Географія) належить до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка в ЦДПУ (Додаток 6, https://www.cuspu.edu.ua/images/abiturientu-2020/pravyla_pryimomu_2020/Perelik_specialn_osobliva_pidtrimka.pdf). Існуючі вимоги до вступників є ефективним способом формування контингенту здобувачів вищої освіти, які вмотивовані та здатні до навчання за ОП. У відомостях про самооцінювання про ОП зазначено, що конкурсні предмети та вагові коефіцієнти розміщені на сайті https://www.cuspu.edu.ua/ua/?option=com_content&view=article&id=7432:konkursni-predmety-ta-vahovi-koefitsiienty-2&catid=292:storinka-abiturientu. Проте тут подана вже застаріла інформація (від 7.07.2019 р., змінений мінімальний бал для участі в конкурсі). Крім того, в процесі акредитаційної експертизи було з'ясовано, що не зважаючи на те, що у відомостях про самооцінювання про ОП пише про введення в дію ОПП у 2016 р. та існування документу ОПП 2016 р., абітурієнти (зараз студенти 4 року навчання) були зараховані 01.09.2016 року до університету на ОПП «Географія» спеціальності Середня освіта «Географія», а потім за заявами були переведені 01.09.2017 року на ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота». Крім того ЕГ виявлена відсутність студентів денної форми навчання на 1 і 2 курсі, які б навчалися за даною ОПП (хоча у відомостях самооцінювання про ОП наведено їхню кількість).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Згідно «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/CUSPU_Academic_Mobility_10.2019.pdf) у розділі 3 зазначається, що університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі представленого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувача вищої освіти, завіреного в установленому порядку ЗВО-партнера. Для забезпечення прозорості відмінностей оцінювання в межах ЄПВО (єдиного простору вищої освіти), оцінки, отримані в усіх країнах та навчальних закладах, підлягають належному трактуванню та правильному порівнянню. Результати підсумкової атестації під час навчання у ЗВО-партнері виставляються за шкалою, прийнятою у цьому ЗВО-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в університеті. Практики застосування вказаних правил на ОПП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Механізм визнання результатів неформальної освіти нормативно-правовою базою ЗВО не передбачений.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

На думку експертної групи, правила прийому на навчання до ЦДПУ відповідають діючому законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими. Учасникам Всеукраїнських олімпіад ЦДПУ, які вступають на ОПП, можуть нараховуватися додаткові бали до оцінки сертифіката ЗНО з одного відповідного предмета при розрахунку конкурсного бала в ЦДПУ. Визначено чіткі і зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо оновити інформацію для абітурієнтів на сайті ЦДПУ у відповідних розділах (зокрема, графік проведення вступних випробувань та консультацій, конкурсні предмети та вагові коефіцієнти). Враховуючи потребу в фахівцях – випускниках даної ОПП і те, що ЦДПУ є єдиним ЗВО в межах Кіровоградської області, який здійснює професійну підготовку фахівців за даною ОПП, але малу кількість студентів чи взагалі відсутність на деяких курсах варто продумати стратегію її промоції та рекрутингу. Зважаючи на те, що здобувачі ВО мають можливість і мотивацію для отримання додаткових професійних навичок і знань поза рамками навчання у ЗВО, а також із пов'язаною із сучасною ситуацією в необхідності дистанційного навчання, варто приділити увагу відпрацюванню чіткої процедури визнання результатів навчання неформальної освіти і розробити нормативні документи для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП має високий рівень відповідності із якісними характеристиками за підкритерієм 3.3, значну відповідність за підкритеріями 3.1, 3.2.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання на ОПП, зазначені у табл. 3 відомостей про самооцінювання ОП, сприяють досягненню заявлених у ній цілей та програмних результатів навчання. Вони регламентовані документом «Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf). Однак, виявлено невідповідність у формулюванні та кількості методів навчання, зазначених у табл. 3 відомостей про самооцінювання ОП і в більшості робочих програмах та силабусах. Не вказані методи навчання в робочих програмах і силабусах ОК 18, 20, силабусах ОК 23, 24, 27, в робочих програмах ОК 2, 22 до методів навчання занесені види навчальних занять. Під час зустрічі з'ясовано, що здобувачі ВО загалом задоволені формами та методами навчання і викладання дисциплін, мають можливість вносити свої пропозиції та окреслювати очікування від вивчення навчальних дисциплін. Також для визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання передбачено проведення опитування студентів згідно «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», що затверджено вченою радою університету (протокол № 5 від 26 грудня 2019 р.) (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_ocinyuv_cuspu_2020.pdf), Про відсутність такого анкетування підтверджено учасниками освітнього процесу на зустрічах з ЕГ, адміністрація ЗВО запевнила що таке опитування буде проводитися з наступного навчального року.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачів ВО ознайомлюють на першій парі з робочою навчальною програмою чи силабусом дисципліни. Згідно «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» інформація про вибіркові дисципліни, яка розміщується на офіційному сайті Університету, повинна містити перелік навчальних дисциплін (анотації, обсяги, види навчальної роботи, форми контролю); викладачі, які викладатимуть вибіркові навчальні дисципліни; мінімальну чисельність осіб, що можуть вивчати кожну із навчальних дисциплін, за якими проводиться вибір. Проте на сайті відсутня будь-яка інформація про ВК 25, 30, 40, 46, 47, 50, а решта анотацій включає лише мету, завдання і назви розділів ВК. В робочих програмах/силабусах ряду ОК (11, 15, 18, 23, 24) не вказані критерії оцінювання поточних і/або підсумкових контрольних заходів. На сайті розміщено розклад занять, зазначена інформація про карантин, проте не розкрито структуру та форми навчання під час карантину. На

зустрічі з ЕГ здобувачі ВО зазначали, що часто викладачами надсилається великий обсяг навчального матеріалу, який важко структурувати і опрацювати.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти беруть участь у польових дослідженнях під час практик, географічних експедицій, роботі наукових студентських гуртків. Експертна група ознайомилась із тематикою наукових гуртків за 2019-20 н.р., в яких працюють студенти, зокрема таких як «Геоекологічні проблеми Центральної України», «Природно-заповідні території Кіровоградської області», «Геодемографічні та етноконфесійні процеси в Україні та Кіровоградській області», «Проблеми взаємодії людини і літосфери». З результатами наукових досліджень студенти виступають на наукових конференціях, беруть участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. Проте, згідно програми Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Стратегія інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи», що відбулася на факультеті у 2020 рр. здобувачі ВО за даною ОПП участі не брали. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено про участь студентки Сухенко О.С. у Всеукраїнському конкурсі робіт «Завтра.UA» та грантовому проєкті «Діджиталізація пам'яток культурної спадщини в рамках історико-культурної смарт-дестинації «Кроп-спадщина». Проте у Звіті з науково-дослідної роботи студентів спеціальності «Географія» (за 2019 р.) вказано, що 12 травня 2019 р. Сухенко О.С. була студенткою 41 групи, а тому вона не є студенткою даної ОПП. Автор навчально-наукового веб-ресурсу «Геологічний словник» Вовк В.М. зазначив, що кілька студентів 3-го та 4-го курсу були залучені до створення та покращення його електронної версії. Рекомендуємо активніше залучати здобувачів ВО за даною ОПП до апробації результатів наукових досліджень на конференціях та їх публікацій в наукових виданнях.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У відомостях про самооцінювання ОП наведені приклади як здійснювалось оновлення ОК «Геоінформаційні технології в географії», «Ландшафтознавство», «Геоморфологія», «Регіональна економічна і соціальна географія України». Також від гаранта ОП отримано інформацію про оновлення ОК «Економічна і соціальна географія України» на основі матеріалів доповіді зав. кафедри Семенюк Л.Л. на міжнародній конференції «Роль наукових колективів у просуванні гендерної політики в арабському світі та європейському регіоні» в межах міжнародного проєкту Erasmus+ Project No. 561785-EPP-1-2015-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP «Gender Studies Curriculum: A Step for Democracy and Peace in EU neighbouring countries with different traditions». Результати власних наукових досліджень викладачі публікують в навчально-методичних посібниках, словниках, практикумах (методичних вказівках) підготовлених професорсько-викладацьким складом та під час здійснення польових географічних практик. До прикладу, свідоцтво авторського права Мацібора О., Вовк В. Комп'ютерна програма «Інформаційно-освітня система. Геологічний словник: відкритий навчально-науковий веб-ресурс» (№71176 від 28.03.2017). Розгляд робочих програм/силабусів відбувається лише на засіданні кафедри. У відомостях про самооцінювання ОП вказано, що кожного навчального року викладачі оновлюють змісти навчальних програм відповідно до сучасних наукових досягнень і сучасних практик. Проте останнє оновлення робочих програм (згідно завантажених документів до відомостей про самооцінювання ОП) ОК 2, 4, 5, 6, 8, 11, 14, 15, 30 відбулось у 2016 р., ОК 1, 3, 7, 17, 19, 31 у 2017 р., ОК 10, 25, 32 у 2018 р., ОК 9, 12, 13, 16, 18, 20-24, 26, 27, 29, 33, ВК 5, ВК 7, ВК 32 у 2019 р. Список рекомендованих джерел літератури у робочих програмах є застарілим. Також варто до нього включати власні наукові публікації викладачів.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЦДПУ ім. В.Винниченка регулюється пунктом 3 «Концепції розвитку університету на 2018-2022 роки» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Konsep_cuspu2017.pdf). ЕГ ознайомилась із прикладами такої діяльності на ОПП, зокрема: участь в міжнародній конференції "Роль наукових колективів у просуванні гендерної політики в арабському світі та європейському регіоні" в межах міжнародного проєкту Erasmus+ Project No. 561785-EPP-1-2015-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP «Gender Studies Curriculum: A Step for Democracy and Peace in EU neighbouring countries with different traditions»; у програмі академічного обміну DAAD; стажування зав. кафедри Семенюк Л.Л. у Вроцлавському університеті, Польща. На сайті кафедри географії та геоєкології в розділі Наукова робота <https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedry-heohrafii-ta-heoekolohii/naukova-robota> подано Перелік закордонних публікацій та публікацій викладачів кафедри у журналах, що входять до наукометричних баз Scopus і Web of Science, що включає 6 праць, з яких 5 в закордонних виданнях. Як з'ясовано на зустрічі із здобувачами ВО, про функціонування ряду проєктів у ЦДПУ (зокрема, ERASMUS+) багатьом не відомо. Рекомендовано запрошувати читати лекції викладачів закордонних університетів та активізувати залучення викладачів і студентів до участі в міжнародних проєктах, що сприятиме розвитку та модернізації ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми та методи навчання на ОПП, зазначені у табл. 3 відомостей про самооцінювання ОП, сприяють досягненню заявлених у ній цілей та програмних результатів навчання. Здобувачі ВО загалом задоволені формами та методами навчання і викладання дисциплін, мають можливість усно вносити свої пропозиції та окреслювати очікування від вивчення навчальних дисциплін. Студенти беруть участь у польових дослідженнях під час практик, географічних експедиціях, роботі наукових студентських гуртків.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Встановлено невідповідність пропонованих методів навчання у відомостях про самооцінювання ОП та робочих програмах і силабусах навчальних дисциплін. Рекомендовано проводити анкетування здобувачів ВО для визначення рівня їхньої задоволеності методами навчання і викладання. Радимо розмістити на сайті інформацію про вибіркові дисципліни, зазначену в «Положенні про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)», вказати критерії оцінювання поточних і/або підсумкових контрольних заходів, оновити робочі програми, останній розгляд яких відбувся в 2016 – 2018 рр.. Варто активніше залучати здобувачів ВО за даною ОПП до апробації результатів наукових досліджень на конференціях та їх публікацій в наукових виданнях. Рекомендовано запрошувати читати лекції викладачів закордонних університетів та активізувати залучення викладачів і студентів до участі в міжнародних проєктах, що сприятиме розвитку та модернізації ОПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОПП має значну відповідність за підкритеріями 4.2, 4.3, 4.5, з недоліками проведення освітньої діяльності за підкритеріями 4.1, 4.4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система оцінювання початкової успішності здобувачів вищої освіти, що навчаюся за ОП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС) згідно «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Polog_OP_CUSPU_2019-2020.pdf). Найпоширенішими формами підсумкового контролю є екзамен, диференційований залік та залік. Проте, виявлено невідповідність ряду форм підсумкового контролю знань здобувачів ВО в ОПП і НП. Наприклад, за НП для ОК24 передбачені екзамени на 3 і 4 курсах, а в ОПП – залік і екзамен; для ОК 10 в НП – диференційований залік, в ОПП – залік; для ОК 12 в НП – залік і екзамен, в ОПП – екзамен, у силабусі ОК14 – екзамен, в ОПП – залік, екзамен. Не у всіх робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін, поданих з відомостями про самооцінювання ОП та представлених на сайті кафедри географії та геоекології (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedry-geohrafi-ta-geoeokolohii/navchalno-metodychne-zabezpechennia/bakalavr>), чітко визначені і зрозумілі критерії оцінювання. Зокрема, в робочій програмі ОК 19 вказано, що «на лабораторних, практичних заняттях студент за роботу має можливість отримати максимально 5 балів за національною шкалою оцінювання – «2», «3», «4», «5», проте незрозуміло як вони потім переводяться в «3» і «4» бали поточного тестування, наведеного в таблиці «Розподіл балів, які отримують студенти». У силабусі ОК20 неінформативним є представлення балів у таблиці «Приклад бальної оцінки виконання завдань з курсу протягом семестру» (як журнал ймовірної групи з ймовірними балами). А в робочих програмах/силабусах ОК 11, 15, 18, 23, 24, 25 не вказані взагалі критерії оцінювання окремих контрольних заходів. В цілому, форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачами ВО результатів навчання. На зустрічі зі студентами під час проведення акредитаційної експертизи з'ясовано, що вони ознайомлені критерії оцінювання і проблем щодо оцінювання досі не виникало.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за даною спеціальністю відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури проведення контрольних заходів та їх повторне проходження, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час реалізації ОПП регламентована відповідними положеннями, розміщеними на офіційному сайті ЦДПУ у розділі Нормативні документи / 2. Система забезпечення якості освітньої діяльності у ЦДПУ ім. В. Винниченка. Академічна доброчесність (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normatyvni-dokumenty>). На початку вивчення навчальної дисципліни та перед проведенням контрольних заходів викладачі знайомлять здобувачів ВО із орієнтовними термінами їхнього проведення, критеріями оцінювання. У ЦДПУ розроблено «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю ЦДПУ ім. В. Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_apel_10.pdf). Однак, здобувачі ВО мають право подавати апеляцію тільки щодо підсумкової оцінки, що виставлена з дисципліни, формою контролю з якої є екзамен (п. 1.5). Згідно положення апелювання балів за інші види та форми контролю не передбачено. Тому не зрозумілим є механізм врегулювання в ЦДПУ конфлікту інтересів стосовно поточного оцінювання, чи підсумкового, формою контролю якого є залік або диференційований залік. Варто сформулювати коректно п.1.7 цього положення: «Незавдовільні оцінки, отримані у разі відсутності на екзамені без поважної причини, оскарженню не підлягають». Згідно п. 2.5 «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_ocinyuv_cuspu_2020.pdf) оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні відповідної дисципліни проводиться у формі соціологічного опитування здобувачів вищої освіти після завершення її вивчення (за семестром) для забезпечення прав студентів на отримання якісної освіти та врахування пропозицій осіб, що навчаються в університеті, щодо підвищення якості організації освітнього процесу. Рекомендуємо для забезпечення вказаних в положенні цілей проводити такі опитування здобувачів ВО. Під час зустрічей зі здобувачами ВО та НПП не було виявлено випадків оскарження результатів оцінювання контрольних заходів. Здобувачі ВО та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності оприлюднені у відкритому доступі на сайті ЗВО. Вони регулюються внутрішніми нормативними документами, а саме «Положення про академічну доброчесність у ЦДПУ ім. В. Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_pro_dobrochesnist.pdf) та Етичним кодексом університетської спільноти в ЦДПУ імені В. Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_02.pdf). Університет протидіє порушенню академічної доброчесності через систему комплексних заходів. За результатами зустрічі з НПП та менеджментом ЗВО стало відомо, що популяризація академічної доброчесності серед здобувачів ВО відбувається через просвітницьку роботу із залученням кураторів (передусім для студентів першого курсу), викладачів та адміністрації ЗВО. Питання академічної доброчесності розглядається під час вивчення навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень». В ЦДПУ для виявлення академічного плагіату використовується спеціалізоване ліцензійне програмне забезпечення (strikeplagiarism.com). Обов'язковій перевірці підлягають згідно «Положення про академічну доброчесність у ЦДПУ ім. В. Винниченка» «кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти «бакалавр» та «магістр» вибірково за рішенням вчених рад факультетів за поданням завідувачів кафедр у кількості 30 % та 50 % від загальної кількості робіт, відповідно», а також всі дисертації та автореферати, навчально-методичні та наукові праці викладачів та науковців університету, рукописи статей, тез доповідей на конференціях. Відповідно за відсутності кваліфікаційних робіт здобувачів ВО за даною ОПП перевірка на академічний плагіат не проводилась.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В цілому, форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачами ВО результатів навчання. Викладачі знайомлять здобувачів ВО із орієнтовними термінами їхнього проведення, критеріями оцінювання. Здобувачі ВО та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. У ЦДПУ наявна практика інформування студентів про дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Виявлено невідповідність в ОПП і НП ряду форм підсумкового контролю знань здобувачів ВО. Рекомендуємо розробити чіткі та зрозумілі критерії оцінювання контрольних заходів, відсутніх у робочих програмах / силабусах ОК ОПП. Радимо розробити механізм врегулювання конфлікту інтересів стосовно поточного оцінювання та такого підсумкового контролю як залік або диференційований залік. Для забезпечення прав студентів на отримання якісної освіти та врахування їхніх пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу варто проводити соціологічні опитування здобувачів ВО.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП має високий рівень відповідності із якісними характеристиками за підкритерієм 5.4, значну відповідність за підкритерієм 5.3, з недоліками проведення освітньої діяльності за підкритерієм 5.1.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладання освітніх компонентів ОПП забезпечують 1 доктор та 17 кандидатів наук. Багато викладачів, залучених до забезпечення ОПП, є випускниками ЦДПУ. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що для реалізації програми залучено 1 доктора економічних наук, проте у табл. 2 Зведена інформація про викладачів ОП, немає даних про нього. У списку наукових та навчально-методичних праць проф. Кривульченка А.І. відсутні публікації після 2016 р. У табл. 2 Зведена інформація про викладачів ОП не заповнені колонки «Структурний підрозділ» та «Кваліфікація викладача», а в колонці «Стаж» проставлена цифра 0 навпроти кожного викладача. Ускладнює аналіз інформації представлення у таблиці 2 не зведених даних про викладачів, а по кожній дисципліні. Проведений експертною групою аналіз інформації у таблиці 1 Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОПП та таблиці 2 Зведена інформація про викладачів (відомості про самооцінювання ОПП) свідчить про їхню кореляцію. Теми дисертацій викладачів, їхні наукові та навчально-методичні праці підтверджують відповідність дисциплінам, які вони викладають на ОПП. Зустріч експертної групи з викладачами засвідчила високий рівень їхньої академічної та професійної кваліфікації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір викладачів, що забезпечують ОПП, здійснюється згідно Порядку обрання за конкурсом при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poryadok_obran_za_konkusom.pdf) та спрямований на забезпечення необхідного рівня їх професійної компетентності. Всі претенденти на посади повинні відповідати вимогам Закону України «Про вищу освіту» та кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Для участі в конкурсі претенденти, серед інших документів, подають список наукових, навчально-методичних праць, документи про підвищення кваліфікації. Відповідність претендентів вимогам конкурсу встановлює конкурсна комісія. Враховується і рейтинг викладача. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендент проводить відкриті заняття. Кандидатури обговорюються на засіданні кафедри. Висновки кафедри про професійні якості претендентів розглядаються на вченій раді університету/факультету.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЦДПУ співпрацює з адміністрацією та трудовими колективами закладів середньої освіти м. Кропивницький та Кіровоградської області в процесі проходження студентами виробничої педагогічної практики у школі. Під час практики студенти працюють в шкільних колективах з досвідченими вчителями. У відомості про самооцінювання ОП зазначено, що передбачена участь роботодавців у підготовці та атестації здобувачів ВО за даною ОПП. Під час проходження педагогічної практики у школі та навчальних практик керівники практик обговорюють освітню програму з роботодавцями, що дозволило включити до ОПП ряд актуальних навчальних дисциплін. З 2017 р. на природничо-географічному факультеті проводиться Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Стратегії інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи» із залученням директорів шкіл, голів методичних об'єднань, вчителів, студентів. Внесення пропозицій стейкхолдерами щодо вдосконалення організації та реалізації освітнього процесу на ОПП відбувалося на засіданні кафедри географії та геоєкології (протокол №8 від 26.02.2019). Під час проведення зустрічі із роботодавцями вони підтвердили факт внесення пропозицій до ОПП, зокрема важливість введення пропедевтичних практик з педагогіки, психології, фаху. Відзначено, що під час реалізації ОПП найбільш важливим для роботодавців є забезпечення методичного рівня підготовки здобувачів вищої освіти. Проте їх не внесено при черговому оновленні ОПП у 2019 р. Для підтвердження залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу гарант ОПП надав «План взаємозв'язку кафедри географії та геоєкології ЦДПУ та науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. В.Сухомлинського» на 2019-2020 н.р.» та «План спільної роботи кафедри географії та геоєкології ЦДПУ з базовими школами м. Кропивницький на 2019-2020 н.р.». Проте в цих документах йде мова про залучення викладачів кафедри в методичних об'єднаннях вчителів географії, курсах підвищення кваліфікації вчителів, проведенні секцій МАН та турнірів і олімпіад з географії тощо. На основі цих документів прикладом залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу може бути хіба методичне керівництво вчителями педагогічною практикою студентів 4-го курсу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Викладачі кафедри Маслова Н. М. та Мирза – Сіденко В.М. за сумісництвом є вчителями географії КЗ «НВО I-III ступенів «Науковий лицей міської ради м. Кропивницький Кіровоградської області». Згідно відомості про самооцінювання ОП до проведення аудиторних занять з дисциплін краєзнавчо-туристичного блоку періодично залучають професіоналів-практиків Лісоту А. А. (директора КЗ «Кіровоградський обласний центр туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді») та Знахаренка О. М (заступник голови громадської організації «Кіровоградська обласна організація роботодавців туристичних агентств, готелів та санаторно-курортних закладів», директор туристичного агентства «Райдо тур»).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_pidvisch_kvalifik_2019.pdf), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДПУ ім. В.Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf). У ЦДПУ професійному розвитку викладачів сприяють систематичне підвищення кваліфікації, складання рейтингів, участь в конкурсах, програми академічної мобільності. Викладачі кафедри проходять підвищення кваліфікації в освітньо-наукових установах в Україні та за кордоном, зокрема, зав. кафедри, доцент Семенюк Л.Л. у Вроцлавському університеті (Республіка Польща), доцент Гелевера О.Ф. у рамках двотижневої навчальної поїздки Німецької служби академічного обміну (DAAD), ст. викладач Маслова Н.М. у Полтавському університеті економіки і торгівлі, доцент Онойко Ю.Ю. у Херсонському державному університеті, доцент Вовк В.М. в Одеському національному університеті ім. І. Мечнікова, ст. викладач Зарубіна А.В. у Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича тощо. Експертній групі не вдалось отримати інформацію про те, в якій формі проводять курси підвищення кваліфікації «Розробка дистанційних курсів засобами Вікі-ЦДПУ, Хмарка-ЦДПУ і Moodle-ЦДПУ». Згідно відомості про самооцінювання ОП моніторинг професіоналізму викладачів включає складання рейтингів викладачів і кафедр, студентський моніторинг, моніторинг за результатами семестру, соціологічні опитування. Однак останні не проводились. Рекомендуємо для стимулювання професійного розвитку викладачів ОПП проводити щорічний внутрішній моніторинг якості освіти, зокрема соціологічні опитування здобувачів ВО. Радимо активізувати академічну мобільність викладачів для підвищення їхнього професійного рівня.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для сприяння професійному розвитку в ЗВО створено систему заохочення науково-педагогічних працівників як матеріального, так і нематеріального характеру. Матеріальне заохочення викладачів здійснюється за ініціативою,

творчість, сумлінну працю, високі досягнення у навчально-методичній, науковій, виховній роботі у формі доплат, надбавок, премій. Стимулювання нематеріального характеру включають вручення грамот, почесних грамот, подяк. Перелік доплат і надбавок подано у Колективному договорі між адміністрацією і трудовим колективом ЦДПУ на 2018-2023 рр. (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Kolektivniy_dogovir_2018.pdf). Основними критеріями для преміювання є: сумлінна і плідна праця, значні наукові досягнення; вияв творчої ініціативи, новизни ідей у розв'язанні наукових, навчальних, виховних завдань; використання нових інформаційних технологій; підготовка науково-педагогічних кадрів для університету; керівництво пріоритетними НДР; керування роботою студентів-переможців всеукраїнських/міжнародних олімпіад тощо. Підставою для преміювання, встановлення надбавок, присвоєння почесних звань виступають також високі індивідуальні рейтинги викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів ЦДПУ є прозорими та публічними. Викладачі кафедри Маслова Н. М. та Мирза – Сіденко В.М. за сумісництвом є вчителями географії. У ЦДПУ професійному розвитку викладачів сприяють систематичне підвищення кваліфікації, складання рейтингів, участь в конкурсах, програми академічної мобільності. З метою сприяння професійному розвитку в ЗВО створено систему заохочення науково-педагогічних працівників як матеріального, так і нематеріального характеру.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Залучення роботодавців у процесах оновлення, реалізації та вдосконалення ОПП має епізодичний характер. Рекомендовано посилити залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять при викладанні освітніх компонентів ОПП. Рекомендуємо для стимулювання професійного розвитку викладачів ОПП проводити щорічний внутрішній моніторинг якості освіти, зокрема соціологічні опитування здобувачів ВО. Радимо активізувати академічну мобільність викладачів для підвищення їхнього професійного рівня.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОПП має високий рівень відповідності із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.6, значну відповідність за підкритеріями 6.3, 6.5, з недоліками проведення освітньої діяльності за підкритерієм 6.4., що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформація про фінансово-економічну діяльність ЦДПУ, розміщена у відповідній категорії на офіційному сайті ЗВО (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/fed/financial-documents>), проте не оновлена з початку 2018 року. Матеріально-технічне забезпечення ЦДПУ представлено на сайті університету у розділі Ліцензування та акредитація (https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2019/12/mater_tehn_zabazo1.03.2020.pdf), що дещо утруднює її пошук та перегляд. Представниками ЗВО у форматі он-лайн екскурсії було продемонстровано: аудиторний фонд, приміщення бібліотек факультету та університету, австрійської бібліотеки, спортивні зали, скаледром, 3 їдальні у навчальних корпусах, музеї, комп'ютерний клас. 2 аудиторії обладнані комп'ютерами з інтерактивною дошкою, 1 аудиторія обладнана комп'ютером та великим монітором, у решті аудиторій над дошками встановлено телевізори. Щоправда, невеликий розмір екранів телевізорів утруднює перегляд демонстраційних матеріалів. На кафедрі є 2 ноутбуки, 1 переносний мультимедійний проектор. Матеріально-технічне забезпечення ОПП представлено барометрами, психрометром, радіометром, теодолітами, зразками ґрунтових порід, атласами, різними видами карт, мінімальним туристичним спорядженням (намети, обладнання для польової кухні, карімат). Проте ряд обладнання є на сьогодні застарілим чи зношеним і потребує оновлення, наприклад, туристичне спорядження, теодоліти, також

доцільно закупити пакет ArcGIS, станцію GPS-навігації, переносну метеостанцію, нові атласи та карти, а також необхідне туристичне обладнання. НПП кафедри географії та геоecології розроблено навчально-методичні матеріали, зокрема ЕГ представлено навчально-методичні посібники: Гідрологія, Екскурsoзнавство, Природно-заповідні території, Грунтознавство з основами геології та географія ґрунтів, Землеустрій та земельний кадастр; практикум з біогеографії; методичні розробки практичних та лабораторних занять, різні географічні атласи, карти. Здобувачам вищої освіти надається доступ до наявного матеріально-технічного забезпечення. Студенти мають вільний доступ до бібліотеки ЦДПУ та електронної бібліотеки. Як зазначено у відомостях про самооцінювання ОП, при університеті створено Музей Природи, який активно використовується в навчальній діяльності, проте студентам заочної форми навчання про його існування невідомо. Під час проведення акредитації ОП Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти на початку 2020 року ЕГ у звіті (https://www.cuspu.edu.ua/images/akreditatsiya/2020/02/zvit_ekspertiv_OP_SO_geograf.pdf) рекомендувала ЗВО включити до складу кафедри навчальну лабораторію методики викладання географічних дисциплін. Наміри її реалізації були засвідчені доповідною запискою декана природничо-географічного факультету від 12.03.19 р., на підставі якої був розроблений проект створення навчальної лабораторії методики навчання географії, складено кошторис реалізації проекту та перспективний план роботи лабораторії на 2020-21 н.р.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інформація, необхідна для навчання, викладацької та/або наукової діяльності розміщена на сайті ЦДПУ (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/>). Здобувачам вищої освіти та викладачам надається безоплатний доступ до фондів бібліотеки університету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/novyny>), її електронного каталогу, платформи Moodle (<http://moodle.kspu.kr.ua/course/index.php?categoryid=9>), Наш Вікі (https://wiki.cuspu.edu.ua/index.php/%D0%93%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%Bo_%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%Bo), Наша Хмарка (<https://owncloud.kspu.kr.ua/>). Доступ до інформації у системі Moodle та Наша Хмарка є обмежений для зовнішніх користувачів, тому ЕГ не змогла оцінити наповненість цих ресурсів. На першому поверсі корпусу природничо-географічного факультету розміщено інформаційні стенди, на яких представлено розклади занять, консультацій, сесій, відомості про проходження студентами практик тощо та інформаційний куточок студентського самоврядування. Над дверима деканату розміщено монітор, який висвітлює новини, привітання та різні інформаційні повідомлення, що подаються органами студентського самоврядування. На природничому факультеті є комп'ютерний клас, який налічує 15 стаціонарних комп'ютерів, що працюють під ОС Linux. На одному з комп'ютерів класу НПП кафедри сформовано сховище інформації для вільного користування студентами, що навчаються за даною ОП. Здобувачі вищої освіти, як денної так і заочної форми навчання, підтвердили факт того, що вони мають вільний доступ до комп'ютерного класу, і за необхідності можуть скористатися комп'ютером в позааудиторний час. Аудіювання, проведене з фокус групами студентів денної та заочної форми навчання, виявило розбіжність відповідей про наявність вільного доступу до Wi-Fi мережі Інтернету в навчальних корпусах університету. Під час зустрічі із представниками сервісних підрозділів було встановлено, що у корпусі природничо-географічного факультету зони бездротового доступу до мережі Інтернет є лише в окремих аудиторіях та в головному корпусі у місцях великого скупчення людей і підключитися до них може обмежена кількість здобувачів через обмеження наявного мережевого обладнання. У той же час дивним виглядає факт наявності великої зони вільного бездротового Інтернету ЗВО в парку біля корпусів. Під час фінальної зустрічі ректор зазначив, що наявна мережа Інтернет у ЦДПУ була встановлена за рахунок коштів спонсорів та фінансових надходжень, отриманих ЗВО з грантових програм. Доступ до інфраструктури, матеріально-технічної бази та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності, є безоплатним. Проте потребує оновлення картографічне забезпечення, є потреба у закупівлі нового приладного обладнання. Гостро стоїть проблема із забезпеченням здобувачів ВО туристичним спорядженням, яке використовується під час проведення польових практик.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище ЗВО є безпечним та дозволяє задовольнити потреби учасників освітнього процесу. На офіційному сайті ЦДПУ у розділі Нормативні документи / 13. Охорона праці (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normativni-dokumenty>) розміщено документи, які регламентують організацію охорони праці ЦДПУ, положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу та ін. ЕГ були надані журнали з техніки безпеки, у яких зазначено дати проведення інструктажів для студентів та НПП. Щоправда, інструктажі для НПП у наданій гарантом ОП сторінці журналу з техніки безпеки, датуються 2015 роком. Більшість аудиторій є в хорошому стані, проте обладнання деяких лабораторій потребує оновлення. В спортивному комплексі є досить добре обладнані зали для різних видів тренувань. Їдальня в університеті чиста та в хорошому стані, ціни дуже доступні для студентів. На загал освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Інформацію, необхідну для навчання, здобувачі ВО отримують на сайті ЗВО (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/>), сторінці природничо-географічного факультету (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/newspgf>). Освітні, організаційні та адміністративні питання переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканату. Під час спілкування у фокус-групах студенти підтвердили функціонування в університеті психологічної служби. Інформація про неї також представлена на офіційному сайті ЗВО (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/storinky-pidrozdiliv-universytetu/psykholohichna-sluzhba-kdpu/zahalna-informatsiia>), а діяльність регламентується на підставі положення про психологічну службу ЗВО. Психологічна служба у своїй роботі керується етичним кодексом та посадовою інструкцією психолога (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/storinky-pidrozdiliv-universytetu/psykholohichna-sluzhba-kdpu/dokumentatsiia>). На сторінці психологічної служби сайту університету вказано час роботи кабінету психолога та номер телефону для запису на консультацію. Студенти ознайомлені з часом прийому і місцем перебування психолога. Встановлено, що кабінет психолога є суміжним з юридичною клінікою. За словами психолога вони узгоджують графік роботи з юристами, щоб індивідуальні консультації та заняття могли проходити в комфортній атмосфері. Організація студентського самоврядування ЦДПУ має свої інформаційні ресурси, на яких висвітлює всі необхідні новини. Проте інтерв'ювання у фокус-групах показало, що здобувачі рідко звертаються до представників ОСС за допомогою. Варто відзначити цікаві позааудиторні заходи, організовані студентською радою факультету за ініціативи заступника декана природничо-географічного факультету з навчально-виховної роботи Мовчана С.В., зокрема: "Бенефіс талантів", "Хто зверху", "Що? Де? Коли?" та ін. Голова профспілкової організації факультету зазначила, що вони часто організовують поїздки студентів в Карпати. Для задоволення потреб та інтересів здобувачів у ЦДПУ функціонують гуртки художньої самодіяльності різного спрямування, спортивні секції. Студенти на зустрічі з експертною групою підтвердили задоволеність підтримкою з боку ЗВО. Оскільки за ОПП навчання іноземних здобувачів ВО не передбачене, то не зрозуміло про забезпечення підтримки яких іноземних студентів іде мова у відомостях про самооцінювання ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На сайті університету розміщена інформація для осіб, які мають право на спеціальні умови участі у проведенні вступних випробувань (розділ Абітурієнту / Бакалавр / Проведення вступних випробувань (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/bakalavr/443-vstup-na-osnovi-povnoi-zahalnoi-serednoi-osvity>)). Для забезпечення можливостей отримання освіти здобувачами з обмеженими можливостями 30.09.19 р. прийнято положення про Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poryad_suprovod_cuspu10.pdf). Для доступу людей з обмеженими можливостями 2 навчальні корпуси університету, бібліотека, частина гуртожитків обладнані пандусами та кнопками виклику. Оскільки навчальний корпус, у якому знаходиться природничо-географічний факультет не обладнаний пандусом, 4.02.20 р. деканом факультету була подана доповідна записка на ім'я ректора з проханням облаштування пандусу та кнопки виклику при вході до будівлі. Тому можна вважати, що питання інклюзивної освіти в закладі знаходиться на етапі розробки. Встановлено, що на освітній програмі, що акредитується, студенти з особливими освітніми потребами не навчаються. У відомості про самооцінювання ОП зазначено, що в університеті і на факультеті налагоджена система підтримки студентів, які мають дітей, проте під час зустрічі студенти не змогли пояснити механізм.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує чітка і зрозуміла політика запобігання та протидії корупції, яка регламентується Антикорупційною програмою (https://www.cuspu.edu.ua/images/antikorup_zahodi/Antikorup_programa_2019.pdf), затвердженим планом заходів щодо дотримання законодавства з питань запобігання і протидії корупції на 2020 рік (https://www.cuspu.edu.ua/images/antikorup_zahodi/plan_zahod_antikorup_2020.pdf) з метою підвищення ефективності здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції в призначено уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції в ЦДПУ (https://www.cuspu.edu.ua/images/antikorup_zahodi/antikor_program/nakaz_upovnovaj_pitan_korup.pdf). Інформація про прояви корупції з боку посадових осіб та працівників Університету може бути повідомлена електронним листом або на вказану поштову адресу. На сайті університету є окремий розділ Антикорупційні заходи у якому розміщено представлено посилання на нормативно-правову базу з питань запобігання та протидії корупції (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/antykorupsiini-zakhody/normativno-pravovi-akty>). Політика вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, боулінгом тощо) регулюється Етичним кодексом університетської спільноти https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/etichn_kodeks_02.pdf). Проте відсутня дієва процедура вирішення конфліктних ситуацій такого типу, оскільки Комісія з етики розглядає лише грубі порушення етичних принципів чи норм, а її висновки носять лише рекомендаційний характер для керівництва університету чи структурних підрозділів. У разі виникнення конфліктних ситуацій студенти мають можливість звернутися до куратора групи чи завідувача кафедри, які повинні здійснити перевірку та прийняти міри по

врегулюванню конфліктної ситуації відповідно до своїх посадових обов'язків. Також можна отримати підтримку психологічної служби, звернувшись за номером телефону для запису, вказаному на сторінці психологічної служби сайту університету. Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_apel_10.pdf) регламентується право здобувачів вищої освіти подавати апеляцію лише на будь-яку отриману підсумкову оцінку, що виставлена з дисципліни, формою контролю з якої є екзамен. Зі слів здобувачів під час інтерв'ювання, вони протягом часу навчання не стикалися з ситуаціями корупції, сексуальними домаганнями, дискримінацією тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансові та матеріально-технічні і навчально-методичні ресурси ОПП забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. У ЦДПУ здобувачі ВО та НПП ОПП мають вільний та безоплатний доступ до матеріально-технічного забезпечення, ресурсів бібліотеки, електронної бібліотеки, Інтернету, інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладання та наукової діяльності. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слід звернути увагу на реалізації комплексу заходів щодо забезпечення потреб здобувачів з особливими освітніми потребами, запровадити чітку та зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією). Враховуючи аспекти діяльності, варто виділити окремі приміщення для психологічної служби і юридичної клініки. Потребує оновлення наявне матеріально-технічне забезпечення ОПП (географічні атласи, карти, туристичне спорядження) та закупівля програмного пакету пакет ArcGIS сучасних технічних засобів (теодоліти, станція GPS-навігації, мобільна метеостанція та ін.). Варто забезпечити ширший доступ здобувачів ВО до Інтернету через мережу WiFi.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОПП має високий рівень відповідності з підкритеріями 7.2, 7.3, значний рівень відповідності із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.4, 7.5, 7.6.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються такими внутрішніми нормативними документами: «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноросійському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf) та «Положенням про освітні програми в Центральноросійському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/poloj OPP_cuspu.pdf). В останньому зазначено, що процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОП документується в портфолію освітньої програми – зібранні всіх матеріалів, напрацьованих проектною групою. Проте ЕГ не надано таке портфолію, ознайомлення з яким дало б розуміння дотримання всіх процедур внутрішнього забезпечення якості. Зміст ОПП 2016 р. і ОПП 2019 р. не відрізняється. Не надано достатніх документів про обговорення пропозицій і внесення змін для вдосконалення ОПП та залучення до цього стейкхолдерів. Представлено один протокол (№8 від 26.02.2019) обговорення ОПП зі стейкхолдерами, проте підняті питання та пропозиції не були реалізовані. Гарантом ОПП надано НП 2016 р. денної і заочної форм навчання, а потім на прохання ЕГ НП 2018 і 2019 рр. для заочної форм навчання (останній суттєво відрізняється від попередніх при відсутності змін в ОПП 2019 р.). Згідно «Положення про освітні програми в Центральноросійському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОП є самообстеження освітньої програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості, так і з ініціативи гаранта ОП з метою

планових процедур контролю якості. Самообстеження може проводитися проектною групою за рішенням гаранта освітньої програми. Результати проведеного самообстеження оформлюються у формі звіту про результати самообстеження. Проте ЕГ не отримала жодної інформації про проведення такого самообстеження за 2016 – 2019 рр. Про відсутність періодичного перегляду ОПП може свідчити і значна кількість робочих програм, затверджених в 2016-2018 рр. Крім того, за «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнорайонському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЦДПУ передбачає проведення на постійній основі соціологічних опитувань студентів, науково-педагогічних працівників, інших учасників освітнього процесу. Проте такі опитування не проводяться. Таким чином, у експертів є підстави вважати, що процедур перегляду і перезатвердження ОПП в ЗВО дотримуються формально.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

З метою врахування інтересів та пропозицій здобувачів ВО до складу робочої групи розробників ОПП у 2019 р. була залучена одна студентка Жердієва Ірина Юріївна, представник органів студентського самоврядування, староста академічної групи ГК17Б природничо-географічного факультету ЦДПУ. Проте під час зустрічі ЕГ не з'ясувала чіткого механізму врахування пропозицій здобувачів ВО щодо вдосконалення ОПП. Студенти денної форми навчання зазначили, що передають побажання через кураторів, студенти заочної форми, розповіли, що спілкуються із викладачами особисто. До складу груп розробки і перегляду та оновлення ОПП варто залучати більше, ніж одного здобувача ВО, а також проводити на постійній основі соціологічне опитування здобувачів ВО, що є важливим інструментом внутрішнього забезпечення якості ОПП. Згідно «Положення про освітні програми в Центральнорайонському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» діючу освітню програму переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОП можуть бути: результати моніторингу оцінювання якості освіти. Проте останні не проводяться. У процесі зустрічей ЕГ з'ясувала, що за даною ОП недостатньо практикується залучення здобувачів ВО, в тому числі і через студентське самоврядування, до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

З метою врахування інтересів та пропозицій стейкхолдерів до складу робочої групи розробників ОПП у 2019 р. були залучені роботодавці: Знахаренко Олександр Маратович, представник роботодавців, заступник голови громадської організації «Кіровоградська обласна організація роботодавців туристичних агентств, готелів та санаторно-курортних закладів», директор туристичного агентства «Райдо тур»; Павленко Світлана Олександрівна, представник роботодавців, директор загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №4 Кіровоградської міської ради Кіровоградської області, вчитель географії. Під час проходження педагогічної практики у школі та навчальних практик керівники практик обговорюють освітню програму з роботодавцями, що дозволило включити до ОПП ряд актуальних навчальних дисциплін. Внесення пропозицій щодо вдосконалення ОПП відбувалося на засіданні кафедри географії та геоєкології (протокол №8 від 26.02.2019). Під час проведення зустрічі із роботодавцями вони підтвердили факт внесення ними пропозицій до ОПП, зокрема важливість введення пропедевтичних практик з педагогіки, психології, фаху. Відзначено, що під час реалізації ОПП найбільш важливим для роботодавців є забезпечення методичного рівня підготовки здобувачів вищої освіти. Проте ці пропозиції не було внесено при черговому оновленні ОПП у 2019 р. (про що вже написано у звіті раніше). Згідно «Положення про освітні програми в ЦДПУ ім. В. Винниченка» основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОП є самообстеження освітньої програми, до проведення якого можливим є залучення представників роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників. ЕГ радить звернути увагу на важливість залучення стейкхолдерів до процесу перегляду ОПП. На основі викладених вище фактів можна зробити висновок, що залучення роботодавців у процесах оновлення, реалізації та вдосконалення ОПП має епізодичний характер.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання ОП та на сайті ЦДПУ зазначено про Службу сприяння працевлаштуванню студентів і випускників ЦДПУ ім. В. Винниченка (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/storinky-pidrozdiliv-universytetu/sluzhba-spriannyaapratsevlashtuvannyu-studentiv-i-vipusknikiv>). Проте під час зустрічі з ЕГ з'ясовано, що цю функцію виконує відповідальна особа у відділі кадрів як структурному підрозділі ЦДПУ. Під час зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом ЗВО відповідальний працівник підтвердив, що практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників існує, і контроль за цим входить до її обов'язків, але окремого підрозділу, який би збирав та аналізував такі дані в ЗВО не існує. У межах даної ОПП випускників ще не було, тому аналіз інформації щодо їхнього кар'єрного шляху не проводився. Хоча гарант ОП запропонував

зустрітися з випускниками, і така зустріч була проведена, але це були випускники природничо-географічного факультету ЦДПУ.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

За «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf) система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЦДПУ передбачає проведення на постійній основі соціологічних опитувань студентів, науково-педагогічних працівників, інших учасників освітнього процесу. Про відсутність такого анкетування підтверджено учасниками освітнього процесу на зустрічах з ЕГ, адміністрація ЗВО запевнила що таке опитування буде проводитися з наступного навчального року. За вищезгаданим документом, питання, пов'язані з якістю викладання і навчання, відносяться до компетенції кафедр. В разі виявлення під час студентських опитувань чи за результатами сесій недоліків, негативних свідчень стосовно студентської успішності, ці питання включаються до порядку денного завдань кафедр не рідше одного разу на семестр. Під час зустрічей з ЕГ студенти денної форми навчання повідомили, що передають побажання через кураторів, студенти заочної форми, розповіли, що спілкуються із викладачами особисто. У відомостях про самооцінювання ОП зазначено, що в 2019 році відділом акредитації та ліцензування «було наголошено на необхідності більш широкого залучення до розробки та реалізації ОП представників роботодавців та студентського самоврядування, що й було зроблено в найкоротші терміни». Проте як вже було зазначено вище, ЕГ з'ясувала, що за даною ОП недостатньо практикується залучення здобувачів ВО, в тому числі і через студентське самоврядування, до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості. На основі викладених вище фактів ЕГ зроблено висновок, що залучення роботодавців у процесах оновлення, реалізації та вдосконалення ОП має епізодичний характер.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП « Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» є первинною.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Спілкування зі всіма стейкхолдерами показало, що здобувачі вищої освіти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал позитивно сприймають політику та процедури забезпечення якості освіти. Проте вона ще не достатньо функціонує у ЦДПУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Здобувачі вищої освіти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал позитивно сприймають політику та процедури забезпечення якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Відсутність значної частини підтверджуючих документів, що свідчать про процедуру розроблення, моніторингу та перегляду ОП, ідентичність змісту ОП 2016 р. та ОП 2019 р., значна кількість робочих програм, затверджених в 2016-2018 рр., епізодичний характер залучення роботодавців, відсутність опитувань здобувачів ВО і недостатнє їхнє залучення до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, дають підстави ЕГ вважати, що зазначених процедур в ЗВО дотримуються формально. Рекомендовано послідовно дотримуватись розроблених у нормативних документах ЦДПУ процедур забезпечення внутрішньої системи якості освіти, проводити системний моніторинг освітньої діяльності та аналіз його результатів, регулярний перегляд ОП і забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОПП має значну відповідність за підкритеріями 8.4, 8.7, з невеликими промахи проведення освітньої діяльності за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.3, 8.5.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу розроблені з урахуванням вимог чинного законодавства і є у відкритому доступі на сайті ЗВО (<https://www.cuspu.edu.ua>) у кількох розділах, зокрема, розділі Нормативні документи (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/normatyvni-dokumenty>) і на сайті кафедри географії та геоєкології (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedry-heohrafiia-geoeokolohii>). На зустрічі ЕГ з керівником та менеджментом ЦДПУ ректор університету розповів, що в ЗВО існує практика відкритих та ознайомчих зустрічей, під час яких здобувачів ВО ознайомлюють із основними правилами внутрішнього розпорядку. Значну роль в інформаційній підтримці, зокрема першокурсників, відіграють куратори груп. Досвід роботи ЕГ з матеріалами, розміщеними на офіційному сайті ЦДПУ показав, що періодично, як правило після 22 год., сайт ЦДПУ не працює. Деяка важлива інформація на ньому застаріла і потребує оновлення, наприклад, останні дані про фінансово-економічну діяльність ЦДПУ (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/fed/financial-documents>) датовані початком 2018 року. Крім того, рекомендуємо оновити інформацію для абітурієнтів (графік проведення вступних випробувань та консультацій, конкурсні предмети та вагові коефіцієнти). На зустрічі з ЕГ студентський актив розповів, що регулярно оновлює інформацію на своєму інстаграм-каналі, також, у ЗВО існує профіль на відеохостингу YouTube та сторінка кафедри на Facebook.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО не оприлюднено проекту ОПП (затверджено 29.08.2019 р.), таблиці пропозицій після завершення громадського обговорення, переліку внесених змін, рецензій зовнішніх стейкхолдерів. Внесення пропозицій щодо вдосконалення ОПП відбувалося на засіданні кафедри географії та геоєкології (протокол №8 від 26.02.2019). Проте зміст ОПП 2016 р. і ОПП 2019 р. не відрізняються. Свої зауваження та пропозиції стейкхолдери мають змогу залишити на відповідній сторінці: <https://www.cuspu.edu.ua/ua/news/648-propozytii-steikkholderiv/10317-propozytii-steikkholderiv>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті кафедри географії та геоєкології (<https://www.cuspu.edu.ua/ua/kafedry-heohrafiia-geoeokolohii/osvitno-profesiina-prohrama/bakalavr>) ЦДПУ у відкритому доступі оприлюднено ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» (2016 рік), ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» (2016 рік, зі змінами від 29.08.2019р.) та проект ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» (2020 рік). На сайті ЦДПУ в розділі Ліцензування та акредитація оприлюднено відомості про самооцінювання ОПП «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» (https://www.cuspu.edu.ua/images/files-2020/03/vidom_samoocin_geograf.pdf) та програма онлайн візиту експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи (https://www.cuspu.edu.ua/images/akreditatsiya/2020/05/prog_akredit_geografy_11-05-20.pdf). Проте на сайті відсутня будь-яка інформація про ВК 25, 30, 40, 46, 47, 50 даної ОПП, а решта представлених анотацій ВК містять: назву, мету, завдання і назви розділів. Хоча згідно «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (2019-2020 н.р.)» інформація про вибіркові дисципліни, яка розміщується на офіційному сайті університету, повинна містити перелік навчальних дисциплін (анотації, обсяги, види навчальної роботи, форми контролю); дані про викладачів, які викладатимуть вибіркові навчальні дисципліни; мінімальну чисельність осіб, що можуть вивчати кожну із навчальних дисциплін, за якими проводиться вибір.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу розроблені з урахуванням вимог чинного законодавства і є у відкритому доступі на сайті ЗВО. На офіційній веб-сторінці ЦДПУ ім. В.Винниченка оприлюднено достатньо повний перелік документів, що регламентують діяльність ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На офіційному сайті ЦДПУ відсутні проект ОПП та оприлюднення пропозицій стейкхолдерів після завершення обговорення ОПП та її перегляду. Варто забезпечити цілодобову роботу сайту університету та вчасне оновлення/наповнення необхідною інформацією.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОПП має значну узгодженість за підкритеріями 9.1 - 9.3 з недоліками, які не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B

Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	E
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Лист- пояснення_ЦДПУ_15.05.2020.p df</i>	u1iCDj1c+cI87f7+385pvjM1VokPbqFCZrnNrNsaAFA =

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Колісник Ярина Іванівна

Члени експертної групи

Яроменко Оксана Володимирівна

Горожанкіна Дарина Юріївна